

PACTUL INTERNAȚIONAL PENTRU DREPTURILE ECONOMICE, SOCIALE ȘI CULTURALE DREPTUL LA CEL MAI ÎNALT STANDARD DE SĂNĂTATE

CE ÎNSEAMNĂ DREPTUL DE A TE BUCURA DE CEL MAI ÎNALT NIVEL DE SĂNĂTATE FIZICĂ ȘI MINTALĂ PE CARE ÎL POȚI ATINGE?

Dreptul la sănătate cuprinde o gamă largă de factori socio-economici care asigură condițiile necesare pentru ca oamenii să aibă o viață sănătoasă. Acesta se extinde la factorii determinanți care stau la baza sănătății, cum ar fi alimentația și nutriția, locuințele, accesul la apă sigură și potabilă și salubritate adecvată, condiții de muncă sigure și sănătoase, și un mediu sănătos.

Noțiunea de „cel mai înalt standard de sănătate ce poate fi atins” ține cont atât de condițiile biologice și socio-economice ale individului, cât și de resursele disponibile ale statului.

CE CONȚINE DREPTUL LA SĂNĂTATE?

- **Libertăți**, care includ dreptul la ocrotirea sănătății persoanei și a corpului acesteia, și dreptul de a fi liber de imixtiuni;
- **Drepturi**, care includ dreptul la un sistem de protecție a sănătății, care prevede egalitatea de șanse pentru ca oamenii să se bucure de cel mai înalt nivel de sănătate ce poate fi atins.

CARE SUNT OBLIGAȚIILE LEGALE ALE STATULUI ÎN CEEA CE PRIVEȘTE DREPTUL LA SĂNĂTATE?

De a respecta Statul trebuie să se abțină de la acțiuni care neagă sau limitează accesul egal pentru toate persoanele, inclusiv pentru cele din grupuri vulnerabile și marginalizate, la servicii de sănătate preventive, curative și paliative.

De a proteja Statul trebuie să adopte acte normative sau să ia alte măsuri pentru asigurarea accesului egal la asistența medicală și la serviciile de sănătate furnizate de terți.

De a asigura Statul trebuie să adopte măsuri legislative, administrative, bugetare, judiciare, promoționale și alte măsuri adecvate pentru realizarea deplină a dreptului la sănătate.

CARE SUNT ELEMENTELE DREPTULUI LA SĂNĂTATE ȘI CUM SE POATE DETERMINA DACĂ DREPTUL LA SĂNĂTATE ESTE ASIGURAT ÎN CONFORMITATE CU PACTUL INTERNAȚIONAL PENTRU DREPTURILE ECONOMICE, SOCIALE ȘI CULTURALE (PIDESC)?

Sunt instituțiile de sănătate publice și de îngrijire a sănătății, produsele, serviciile și programele DISPONIBILE?

- Există un număr corespunzător de instituții, produse, servicii și programe de sănătate publică funcționale?
- Există personal medical și profesional pregătit? Sunt salariile personalului medical competitive la nivel național?
- Sunt medicamentele esențiale disponibile?
- Asigură instituțiile, produsele și serviciile apă potabilă și instalații de canalizare adecvate?

Sunt instituțiile, produsele și serviciile de sănătate ACCESIBILE pentru toată lumea, fără discriminare?

- Sunt instituțiile, produsele și serviciile de sănătate accesibile tuturor, inclusiv persoanelor din grupurile vulnerabile sau marginalizate, fără discriminare?
- Pot persoanele din grupurile vulnerabile sau marginalizate ajunge la instituțiile, bunurile și serviciile medicale și sunt acestea accesibile din punct de vedere arhitectural pentru persoanele cu dizabilități?
- Sunt instituțiile de sănătate, produsele și serviciile accesibile din punct de vedere economic pentru toți, inclusiv pentru grupurile defavorizate din punct de vedere social? Se bazează plățile pentru serviciile de sănătate pe principiul echității?
- Sunt informațiile referitoare la sănătate accesibile? Este asigurat dreptul de a căuta, primi și împărtăși informații și idei cu privire la problemele din domeniul sănătății?

Sunt instituțiile, produsele și serviciile de sănătate ACCEPTABILE din punct de vedere cultural?

- Sunt instituțiile, produsele și serviciile de sănătate respectuoase față de etica medicală și de cultura persoanelor, minorităților și comunităților, și sunt acestea sensibile la gen și la cerințele ciclului vieții?
- Sunt instituțiile, produsele și serviciile de sănătate concepute pentru a respecta confidențialitatea și pentru a îmbunătăți starea de sănătate a celor în cauză?

Sunt instituțiile, produsele și serviciile de sănătate adecvate din punct de vedere științific și medical și sunt acestea de CALITATE bună?

- Este personal medical calificat implicat în prestarea de servicii de sănătate?
- Sunt medicamentele aprobate științific și neexpirate?
- Sunt spitalele dotate cu echipamentul necesar?

CUM SE POATE DETERMINA DACĂ ACȚIUNILE ÎNTEPRINSE PENTRU PREVENIREA, TRATAREA ȘI CONTROLUL EPIDEMIEI SUNT CONFORME CU PIDESC?

- Au fost luate măsuri pentru prevenirea, tratarea și controlul epidemiilor și bolilor endemice? Există un sistem de asistență medicală de urgență în vigoare în caz de epidemie?
- Este tratamentul disponibil pentru toată lumea fără discriminare?
- Este asigurat că nimănui nu i se refuză tratamentul din cauza lipsei mijloacelor de a plăti pentru acesta sau pentru că stigmatizarea îi împiedică să beneficieze de tratament?
- Abordează strategiile de sănătate, pe lângă dimensiunile medicale ale epidemiei, drepturile omului și aspectele de gen în măsurile luate?
- Este asigurată supravegherea epidemiologică și colectarea datelor în mod dezagregat?
- Sunt stabilite programe de prevenire și educație, care să fie accesibile pentru toți, inclusiv persoanelor din grupuri vulnerabile sau marginalizate?

SUNT ÎN MĂSURĂ STATELE SĂ LIMITEZE DREPTUL LA SĂNĂTATE?

Da, însă numai dacă limitarea este în conformitate cu legislația națională și internațională, dacă este compatibilă cu natura drepturilor protejate de PIDESC, dacă este necesară pentru promovarea bunăstării generale într-o societate democratică, dacă restricția are o durată limitată, poate fi supusă revizuirii, dacă este proporțională, adică cea mai puțin restrictivă măsură și, dacă este nediscriminatorie.

PENTRU MAI MULTE INFORMAȚII, CONSULTAȚI:

Pactul internațional pentru drepturile economice, sociale și culturale (PIDESC) și Comentariul general al CESCR nr. 14: Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate care poate fi atins (art. 12), disponibil la:

<https://www.ohchr.org/en/hrbodies/cescr/pages/cescrindex.aspx>